

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 395  
van **EMMILY TALPE**  
datum: 16 maart 2018

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**  
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

---

*Interregionale arbeidsmobiliteit - Franstalige werkzoekenden woonachtig in het Vlaamse Gewest*

Als we spreken over werkzoekenden die het Nederlands niet machtig zijn, denken we in de eerste plaats aan werkzoekenden met een migratieachtergrond. Met de instroom ten gevolge van de vluchtelingencrisis behoeft dat segment bijzondere aandacht, maar we mogen ook niet vergeten dat er ook Belgische werkzoekenden zijn die het Nederlands niet machtig zijn. Vooral in de Vlaamse Rand rond Brussel, delen van Vlaams-Brabant of aan de kust blijkt er een segment Franstaligen te zijn dat het moeilijk heeft om het Nederlands voldoende machtig te worden en dat ondanks het feit dat ze ook wonen op Vlaams grondgebied.

1. Heeft VDAB deze groep in kaart gebracht?

Zo ja, over hoeveel mensen gaat het en wat is hun profiel (geslacht, leeftijdscategorie, scholingsgraad)? Graag een opdeling

- per provincie,
- per centrumstad, inclusief de grote steden Antwerpen en Gent,
- per taalgrensgemeente.

2. Op welke manier speelt VDAB op dit probleem in via het activeringsbeleid?

3. Wat is het aandeel van deze werkzoekenden in de taalopleidingen?

4. a) Als we spreken over interregionale mobiliteit, denken we automatisch aan Walen of Brusselaars die naar Vlaanderen komen, maar geldt ook de omgekeerde beweging voor Franstalige werkzoekenden die in Vlaanderen wonen? Probeert VDAB hen naar vacatures in Wallonië en Brussel te bemiddelen?

b) Hoeveel Franstalige werkzoekenden uit het Waalse resp. Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn er in de periode 2014 tot heden jaarlijks vanuit Vlaanderen doorgestroomd naar een job in het Waalse Gewest resp. Brussel?

5. a) In welke mate wordt VDAB geconfronteerd met Franstalige werkzoekenden die weigeren Nederlands te leren?

b) Wordt zo'n weigering beschouwd als een reden voor transmissie?

6. Werden er al Franstaligen gesanctioneerd die ostentatief weigerden Nederlands te leren of jarenlang geen vorderingen boekten?

Zo ja, over hoeveel mensen ging het jaarlijks in de periode 2014-2017?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 395 van 16 maart 2018

van **EMMILY TALPE**

1. Deze groep wordt niet standaard als dusdanig in kaart gebracht. We kunnen wel door gegevens te koppelen, uit de monitoring halen welke niet-werkende werkzoekenden (nwwz) de Belgische nationaliteit hebben en geen of beperkte kennis Nederlands hebben. Daarvan geeft de meerderheid aan goede tot zeer goede kennis Frans te hebben, maar we weten niet of dit allemaal moedertaal sprekers Frans zijn. Een goede en zeer goede kennis van een taal betekent wel dat je een heel hoog taalniveau dient te hebben. Geen of beperkte kennis van het Nederlands betekent echter geenszins dat er de werkzoekende de taal niet zou kunnen. Heel wat van die mensen hebben in feite een niveau 1.1, 1.2 of zelfs 2.1 maar blijven op weinig kennis Nederlands staan. Dit is dus wel degelijke voldoende Nederlands om toegeleid te worden naar een job en een job uit te oefenen, maar nog geen reden om van een goede kennis Nederlands te spreken. Goede kennis wordt gebruikt indien iemand klaar is voor bijvoorbeeld zeer specialistische, technische en hogere opleidingen. Zeer goede kennis is bijna als moedertaal.

Ook moeten we rekening houden met het feit dat veel werkzoekenden een laag leervermogen hebben, waardoor het heel moeilijk is voor hen om een goede kennis van een taal te verwerven. Wel kunnen zij voldoende de taal om een job uit te oefenen, maar we kunnen hier niet spreken over een goede kennis.

Voor alle cijfers bij vraag 1, hebben we de situatie op het einde van de maand februari 2018 genomen van de NWWZ met de Belgische nationaliteit en geen of beperkte kennis Nederlands.

|                    | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|--------------------|-------------------------------------------------|
| kennis_frans       | Totaal                                          |
| 0 Niet             | 365                                             |
| 1 In beperkte mate | 39                                              |
| 2 Goed             | 363                                             |
| 3 Zeer goed        | 2.702                                           |
| <b>Eindtotaal</b>  | <b>3.469</b>                                    |

Voor de opdeling naar leeftijd, geslacht en scholingsgraad, nemen we dan ook de hele groep nwwz met Belgische nationaliteit en geen of beperkte kennis Nederlands mee. Anders kan dit niet vergeleken worden met het aantal werkzoekenden in een cursus Nederlands, zoals gevraagd in vraag 3.

| <b>Geslacht</b> | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|-----------------|-------------------------------------------------|
| Man             | 1.757                                           |
| Vrouw           | 1.712                                           |
| <b>Totaal</b>   | <b>3.469</b>                                    |

| <b>Leeftijd</b> | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|-----------------|-------------------------------------------------|
| > 25            | 816                                             |
| 25-54           | 2.031                                           |
| 55+             | 622                                             |
| <b>Totaal</b>   | <b>3.469</b>                                    |

| <b>Scholingsgraad</b> | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|-----------------------|-------------------------------------------------|
| Kortgeschoold         | 1.871                                           |
| Middengeschoold       | 1.116                                           |
| Hooggeschoold         | 482                                             |
| <b>Totaal</b>         | <b>3.469</b>                                    |

| <b>Provincie</b> | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|------------------|-------------------------------------------------|
| Antwerpen        | 213                                             |
| Vlaams-Brabant   | 2.136                                           |
| West-Vlaanderen  | 551                                             |
| Oost-Vlaanderen  | 413                                             |
| Limburg          | 156                                             |
| <b>Totaal</b>    | <b>3469</b>                                     |

Iets meer dan 10% van het totaal van deze groep werkzoekenden woont in de centrumsteden.

| <b>Centrumsteden</b> | Aantal nwwz Belgen (geen of beperkte kennis NL) |
|----------------------|-------------------------------------------------|
| Aalst                | 38                                              |
| Antwerpen            | 112                                             |
| Brugge               | 16                                              |
| Genk                 | 13                                              |
| Gent                 | 47                                              |
| Hasselt              | 9                                               |
| Kortrijk             | 33                                              |
| Leuven               | 33                                              |
| Mechelen             | 14                                              |
| Oostende             | 65                                              |
| Roeselare            | 5                                               |
| Sint-Niklaas         | 8                                               |
| Turnhout             | 4                                               |
| <b>Totaal</b>        | <b>397</b>                                      |

Hieronder een tabel met het aantal nwwz per taalgrensgemeente en randgemeente van het Brussels hoofdstedelijk gewest.

| <b>Taalgrensgemeenten<br/>(Vlaanderen) en<br/>Brusselse rand</b> | Aantal nwwz Belgen (geen<br>of beperkte kennis NL) |
|------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Nieuwkerke                                                       | 2                                                  |
| Mesen                                                            | 5                                                  |
| Wervik                                                           | 25                                                 |
| Rekkem                                                           | 15                                                 |
| Spiere                                                           | 0                                                  |
| Helkijn                                                          | 0                                                  |
| Ronse                                                            | 133                                                |
| Everbeek                                                         | 0                                                  |
| Bever                                                            | 12                                                 |
| Sint-Pieters-Kapelle                                             | 6                                                  |
| Sint-Genesius-Rode                                               | 108                                                |
| Overijse                                                         | 82                                                 |
| Asse                                                             | 23                                                 |
| Beersel                                                          | 45                                                 |
| Dilbeek                                                          | 85                                                 |
| Drogenbos                                                        | 64                                                 |
| Grimbergen                                                       | 49                                                 |
| Hoeilaart                                                        | 35                                                 |
| Kraainem                                                         | 94                                                 |
| Linkebeek                                                        | 79                                                 |
| Machelen                                                         | 36                                                 |
| Meise                                                            | 23                                                 |
| Merchtem                                                         | 32                                                 |
| Sint-Pieters-Leeuw                                               | 89                                                 |
| Tervuren                                                         | 46                                                 |
| Vilvoorde                                                        | 126                                                |
| Wemmel                                                           | 124                                                |
| Wezembeek-Oppem                                                  | 117                                                |
| Zaventem                                                         | 46                                                 |
| Montenaken                                                       | 0                                                  |
| Herstappe                                                        | 1                                                  |
| Rutten                                                           | 0                                                  |
| Sluizen                                                          | 1                                                  |
| Moelingen                                                        | 8                                                  |
| s-Gravenvoeren                                                   | 13                                                 |
| Sint-Pieters-Voeren                                              | 1                                                  |
| Sint-Martens-Voeren                                              | 9                                                  |
| Teuven                                                           | 3                                                  |
| Remersdaal                                                       | 4                                                  |
| <b>Totaal</b>                                                    | <b>1541</b>                                        |

2. Het taalbeleid binnen VDAB ziet "taal als een competentie, geen absolute voorwaarde voor bemiddeling naar werk". Hiervoor hanteren wij in onze dienstverlening het principe van taalhoffelijkheid.

De bemiddelaars kunnen in hun begeleiding van laagtaalvaardige werkzoekenden onder andere gebruik maken van verschillende hulpmiddelen: de Vlaamse Tolken telefoon, Klare Taal-tools, taalondersteuning,...

Als de werkzoekende onvoldoende kennis Nederlands heeft voor bemiddeling naar een passende job, dan raden wij steeds aan om een basisopleiding Nederlands te volgen. Hiervoor verwijzen we door naar het Agentschap Integratie en Inburgering voor niveaubepaling en zij verwijzen op hun beurt door naar een geschikte taal cursus bij een onderwijsverstrekker. In verschillende regio's zijn deze cursussen ook erkend als VDAB-opleiding. Hierna kan de werkzoekende desgewenst aansluiten op een specifieke taalopleiding binnen de sector waarin hij aan de slag wil. Deze worden aangeboden door VDAB of partners.

VDAB heeft ook taal instructeurs in dienst die taalondersteuning verzorgen tijdens de opleiding of bij bedrijven tijdens werkplekleren, het zogenaamde "Nederlands op de opleidingsvloer" (NODO) of "Nederlands op de werkvloer" (NODW).

Er is een taalaanbod voor alle werkzoekenden.

3. 333 van de afgebakende groep werkzoekenden beëindigde een opleiding

- in de sector taalondersteuning
- in de periode van maart 2017-februari 2018.

Ze volgden samen 440 opleidingen (1 cursist kan meer dan 1 opleiding volgen)

Belangrijk voor de interpretatie van de cijfers: Het gaat om opleidingen die enerzijds door VDAB worden gefinancierd of door de partner en VDAB samen worden gefinancierd of erkend zijn door VDAB.

Daarnaast heb je ook Nederlands bij partners (niet erkend door VDAB), activering via OCMW, Nodo+ coaching, de geïntegreerde aanpak... Dit wordt vaak niet geregistreerd of als opleiding aangemerkt, maar is wel degelijk de opbouw van de taalkennis.

VDAB zorgt ervoor dat elke werkzoekende voldoende competenties opbouwt om een job te kunnen uitoefenen. Zo ook wat betreft de taal. VDAB bekijkt wat beste manier is voor de werkzoekende om de taal te verwerven. Een taalopleiding bij VDAB is daar slechts 1 van.

Ook heb je werkzoekenden die geen taalopleiding Nederlands wensen aangezien zij op zoek zijn naar een job in Brussel of Wallonië.

4. a) Er zijn inderdaad ook werkzoekenden uit Vlaanderen die werk zoeken in Brussel of Wallonië. Bepaalde vacatures (vooral knelpuntvacatures) uit Brussels en Waals gewest worden al automatisch uitgewisseld en via onze databank aangeboden. Als een (Franstalige) werkzoekende aangeeft zich ook naar Brussel of Wallonië te kunnen verplaatsen en in het traject naar werk hier sneller uitstroom naar duurzame tewerkstelling wordt gezien, dan wordt hier in de bemiddeling ook actief op ingezet. Dit kan door vacatures mee te geven, of opleidingen tot knelpuntvacatures te volgen bij een partner in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals Bruxelles Formation.

b) Deze cijfers zijn niet beschikbaar.

5. a) Het komt eerder zelden voor dat werkzoekenden weigeren een cursus Nederlands te volgen.

b) Weigering tot het volgen van een passende opleiding kan inderdaad beschouwd worden als reden voor transmissie.

6. Als het dossier ontvankelijk wordt verklaard door de Controledienst en er zijn voldoende redenen voor transmissie, dan wordt de werkzoekende uitgenodigd voor een verhoor.

VDAB kan geen specifieke cijfers geven over Franstaligen die weigeren Nederlands te leren omdat de transmissie kan starten vanuit de verschillende stappen of acties die mogelijk zijn in het bemiddelings- en/of opleidingsproces met de werkzoekende, maar om uiteenlopende redenen niet slagen en daardoor niet noodzakelijk terug te leiden zijn naar het weigeren om Nederlands te leren.